

Temat 1. Analizując podane fragmenty i odwołując się do całości utworu, skonfrontuj obraz chłopów przedstawiony w dramacie z wyobrażeniami inteligencji na temat mieszkańców wsi.

Stanisław Wyspiański, *Wesele* (fragmenty)

Akt I

[...]

sc. 19

[...]

PAN MŁODY

Tak to czuję, tak to słyszę:
i ten spokój, i tę ciszę,
sady, strzechy, łąki, gaje,
orki, żniwa, słoty, maje.

Żyłem dotąd w takiej cieśni,
pośród murów szarej pleśni:
wszystko było szare, stare,
a tu naraz wszystko młode,
znalazłem żywą urodę,
więc wdecham to życie młode;
teraz patrzę się i patrzę
w ten lud krasny, kolorowy,
taki rześki, taki zdrowy –
choćby szorstki, choć surowy.
[...]

sc. 24

[...]

POETA

My jesteśmy jak przekłęci,
że nas mara, dziwo nęci,
wytwór tęsknej wyobraźni
serce bierze, zmysły drażni;
że nam oczy zaszły mgłami;
pieścimy się jeno snami,
a to, co tu nas otacza,
zdolność nasza przeinacza:
w oczach naszych chłop urasta
do potęgi króla Piasta!

GOSPODARZ

A bo chłop i ma coś z Piasta,
coś z tych królów Piastów – wiele!
– Już lat dziesięć pośród siedzę,
sąsiadujemy o miedzę.
Kiedy sieje, orze, miele,
taka godność, takie wzięcie;
co czyni, to czyni święcie,
godność, rozwaga, pojęcie.
A jak modli się w kościele,
taka godność, to przejęcie;
bardzo wiele, wiele z Piasta;
chłop potęgą jest i basta.
[...]

sc. 30

PAN MŁODY

Jak się kłóca, jak się łają!

GOSPODARZ

Ha! temperamenta grają!
Temperament gra, zwycięża;

tylko im przystawić oręza,
zapalni jak sucha słoma;
tylko im zabłysnąć nożem,
a zapomną o imieniu Bożem –
taki rok czterdziesty szósty –
przecież to chłop polski także.